

GELOOF IN DE PRAKTIJK

Over rituelen en de 40 dagen

Wat is er nodig om te kunnen bidden? Geloven dat God bestaat? Klinkt logisch. Maar als je vooraf eerst zekerheid wilt hebben over het bestaan van God kun je soms zoeken (of wachten of theoretiseren) tot je een ons weegt. Mensen in nood hebben die tijd niet. Ze weten: *nóód* leert bidden. Op hoop van zegen. En het helpt nog ook. Niet altijd. Maar vaak wel. Dan weet je: *het gebed baart het geloof*.

Bij een filosoof (Paul Moyaert) las ik: *'We knielen, niet omdat we geloven, door te knielen wordt zoiets als geloof mogelijk. We zingen, niet omdat we in God geloven, door te zingen geloven we in hem. Het geloof is het effect en niet het fundament van de orthopraxie.'*

Orthopraxie – een moeilijk woord voor 'het juiste (rituele) handelen'. In onze kerken wordt het woord 'orthodoxie' vaak gebruikt: de juiste léér. We hebben er iets mee of juist niet, maar het gáát er altijd over in de kerk – ook bij moderne gelovigen. Maar ik denk dat de leer wordt overschat. Niet omdat de juiste leer niet belangrijk zou zijn, maar omdat de rituele kant van het geloof belangrijker is. Samen zingen brengt je dichter bij God dan debatteren of theoretiseren.

Geloof op zich is een wankel goedje. Wanneer gelooft een mens nu echt? Het is soms als water: het kan naar alle kanten weglopen, wegzakken in zand of verdampen. Daarom heeft het vormen nodig. Net zoals de koffie het kopje nodig heeft. Het gaat om de koffie, maar het kopje moet er eerst zijn, anders kan de koffie niet geschonken en gedronken worden. Zo heeft ook het geloof vormen nodig. Sterker, dankzij de vorm van het ritueel kan het geloof ontvangen of doorgegeven worden.

Ik kom er op omdat de 40 dagentijd begonnen is. Het is een ritueel van zes weken waarin we stap voor stap op weg gaan naar Pasen. Ga mee op die weg. Vraag niet eerst een gedetailleerde plattegrond van die weg. Eis niet vooraf een theoretische zekerheid over het eindpunt (de opstanding). Probeer het. De weg van het geloof leer je alleen kennen *door er over te lopen*.

We spreken vaak over 'je geloof in praktijk brengen'. Maar ik raak er steeds meer van overtuigd dat het omgekeerde eraan vooraf gaat: *de praktijk brengt jou in geloof*. Orthopraxie. Op hoop van zegen.